

Ljubljana, 31./VIII. 1922. — II./35.

Emil D. Stefanovič
lastnik in odgovorni urednik.

Delavsko časopisje je važno orožje v razrednem boju!

Zato je dolžnost vsakega sodru- ga, da časopis širi, ga naroči in — plača!

Zbirajte nove naročnike!

Nabirajte za tiskovni sklad!

Širite »Delavske Novice«!

„Delavske Novice“, Ljubljana, Turjaški trg 2.

POZIV!

Sodrug i in sodružice!

»Delavske Novice« so bile takoj od začetka vezane samo na točno plačevanje svojih naročnikov. S temi prejemki smo tudi izplačevali stroške tiskarne itd.

Ali v zadnjih mesecih je bilo plačevanje netočno in zato smo prisiljeni, da izhajamo toliko časa samo na dveh straneh, dokler dolg, ki sicer ni tako velik, ne poravnamo.

Prosimo sodruge, da takoj poravnajo svoj dolg, da zamoremo zopet redno izhajati.

Zbirajte za tiskovni sklad in prire- jajte v ta namen prireditve, da bodo »Delavske Novice« vršile borbo proti kapitalizmu naprej.

Razposilaj smo vsem dolžnikom poštne čeke, kjer je natančno upisana vsota, ki nam jo dolgujejo ter pričaku- jemo, da bodo v najkrajšem času svoj dolg poravnali.

Upravništvo.

Rudarska stavka — končana z velikim uspehom.

Šestmesečni mezdni boj rudarjev, ki so morali, ker so merodajni faktorji hodili okoli njihovih zahtev, kakor mačka okoli vrele kaše, poseči po skrajnem sredstvu po stavki — je končan z velikim uspehom. Pridob- ljena je zopet 8. točka, ki je bila pri jamarskih pogajanjih, ko delavstvo ni imelo svoje razredne organizacije, odpravljena. Priznan je rudarjem eksistenčni minimum. Osnovne plače so zvišane za 55 odstotkov, a akord- ne plače za 60 odstotkov. — Ta uspeh moramo tembolj ceniti, ker je rudarska razredna organizacija šele pred kratkim zopet osnovana, ker ni imela na razpolago takorekoč nobenih denarnih sredstev in ker se je celo mezdno gibanje odigralo v času izjemnega zakona o zaščiti dr- žave. — Uspeh je pred vsem zasluga »Zveze rud. del.«, ki ima v svo- jem okrilju ogromno večino rudarjev in ki je stavila zahteve in igrala v celem gibanju vodilno vlogo. Uspeh je pa tudi v tem, da je rudarski pro- letariat razumel pomen enotne fron- te, ter se združil v boju za svoje pravice. Nekateri politikastru bi radi kovali iz uspeha svoj politični kapi- tal — toda proletariat jih dobro po- zna in pokazal jim bo vrata.

En korak je storjen naprej, toda doseženo še ni vse. Moramo se pri- praviti na nove boje. Zato vsi v svojo neodvisno strok. organizacijo v »Zvezo rud. delavcev«.

Živela »Zveza rud. delavcev«.

Živela enotna fronta proletariata v boju za pravice delavstva!

—0—

»DELAVSKE NOVICE«:

posamezna številka stane 3 K
za SHS mesečna naročnina 12 K
za inozemstvo meseč. naroč. 20 K
Za Ameriko letna naročnina 2 Dol.

Vsled povišanih poštnih stroškov smo morali list za inozemstvo po- dražiti. Upravništvo.

Zmaga rudarjev.

Uspešna taktika enotne fronte pod vodstvom neodvisne strokovne or- ganizacije mora služiti za vzgled vsem strokovnim organizacijam.

Po šestmesečnih pogajanjih je stopilo 9000 rudarjev pri Trboveljski družbi v štrajk; zahtevalo je s pos- lednjim orožjem proti brezmejnemu izkoriščevanju kapitalistov. Štrajk je bil popolen v vseh revirjih premogo- kopne družbe. Niti enega štrajkbre- herja!

Ves proletariat SHS je s pažnjo zasledoval poteze meznega gibanja in izjavljal svojo solidarnost z ru- darji. Popolni štrajk največjega rud- niškega podjetja v SHS je prikoval ne samo pozornost proletarijata SHS, temveč tudi zanimanje širokih potlačenih mas v vasi in v mestih. Razven par bankirjev in industri- jalcev verižnikov in njihovih velika- ških slug, je cela poštena jugoslovans- ka javnost označevala štrajk rudar- jev kot upravičeno sredstvo za zbolj- šanje bednega njihovega položaja.

Zahvaljujoč se dobremu vodstvu pod okriljem neodvisne rudarske strokovne organizacije »Zveze Ru- darskih Delavcev« in kompaktni so- lidarnosti rudarjev ter moralni in materielni podpori ostalega delav- stva, je mezdno gibanje rudarjev za- vršeno z uspehom.

Temeljne plače so povečane za približno 55 odstotkov. Akordni do- hodki za 60 odstotkov. To znaša skupaj na mesec okolo pet milijonov kron priboljška.

No tekom teh šest mesecev se je val draginje tako vzdignil, da je zgornje povišanje komaj dohitelo velikansko draginjo.

Navzlic zahtevi za zvišanjem družinskih draginjskih doklad, druž- ba o kakem zvišanju ni hotela ničesar vedeti. Družbo je v tem enoglasno podpirala Zveza industrijev in indi- rektno zastopniki oblasti.

Najvažnejša pridobitev pa je re- gulacija mezd in dnin vsakih 8 ted- nov. One se povišujejo, če se dragi- nja zviša nad 5 odstotkov. »Zveza Rudarskih Delavcev« je na ta način zopet priborila 8. točko, priborjeno s predlanskim štrajkom, ki so jo leh- komiselno izdali pri januarskih po- gajanjih.

Mezdno gibanje v akutni fazi je končano, ali se ono nadaljuje, ker draginja venomer raste in čez osem tednov bo potrebno zopet povišati v sorazmerju z naraslo draginjo meze in dnine.

Na to povišanje pa bo družba pristala samo tedaj, če bo »Zveza Rudarskih Delavcev« močna in e- notna. Zato sodrug i rudarji:

Vsi do zadnjega v »Zvezo Ru- darskih Delavcev«. Ona vam je pri- borila milionske priboljške — te si

boste ohranili in nove priborili sa- mo če se še močneje oklenete svoje »Zveze Rudarskih Delavcev«.

—0—

Predlanski tritedenski in letošnji tedenski štrajk in celokupno mezdno gibanje se je vršilo v znamenju enotne fronte proletariata pod vod- stvom »Zveze Rudarskih Delavcev«. Ta dva največja gibanja v Jugosla- vijii zadnjih dveh let sta pokazali tudi največji materialni in moralni uspeh. Ona dva jasno kažeta pot proletar- ske upešne borbe: pod vodstvom razredno zavednih, neodvisnih stro- kovnih organizacij v enotni bojni fronti proletarcev vseh političnih na- ziranj je zmaga proletariata nelz- ogibna.

Brez neodvisne strokovne plat- forme in enotne fronte bo buržuazija brezobzirno nadaljevala svojo kruto ofenzivo. To ne gre v glavo pisu- nom okoli »Napreja«, ki komaj dan po zmagovitem enotnem nastopu iz- javlja, da oni niso za skupno delova- nje. Agentom reakcije okoli »Napre- ja« je že drugi dan žal, da so njihovi od njih zavedeni pristaši rudarji, ki pa v vsakem oziru stojijo visoko nad vodstvom svoje stranke, skromno sodelovali v boju zoper lakoto, ki jih davi. Ali te gospode lakota rudarjev malo briga, oni so zadovoljni, da za- ščitijo svoje domišljave ambiciozne lačne želodce na račun lačnih prole- tarcev.

Ti gospodje so mnogo nevarnejši proletariatu kot »Samostojna Unija«, ki odkrito zastopa interese demokra- tov in podjetnikov, dočim Berno- tovci pod krinko socializma in inter- nacionalizma za državna imetja in državne službe varajo proletariat in delajo neslogo, samo da ne bi krahi- rale njih bedne, domišljave, ambici- jozne puhle glave.

Delajo se revolucionarce in kli- čejo »na korajžo«, kakor vaški stra- hopetec ob času, ko ve da ga nikdo ne bo čul.

Ali razredno zavedne rudarje ne bo premotilo njihovo bedno javkanje in njihova revolucionarna fraza.

Rudarji Vas gospode »Naprejev- ce« ne poznamo samo po besedah, temveč tudi po dejanjih. V trehlet- nih bojih, je vedno bila vaša uloga padati odkrito in prikrito za hrbet poštenim proletarcem. Od pomenkov z družbo in skupnih voženj, besed »socialističnega« ministra, »delat pojte smrkavci« denunciacij, ovađu- štva, terorja in nasilstva, ogromnega strahopetstva in podlega izdajalstva vsakega in vsega kar se je pošteno borilo za rudarske in proletarske pravice ter svobodo in napredek — rudarji ne bodo nikdar pozabili.

Enotna fronta proletariata je nu- na zahteva današnje situacije. Kdor je proti njej, je najemnik današnje reakcije. Proletariat bo ustvaril to enotno fronto tudi preko glav teh in vsakih drugih najemnikov in slug belega terorja.

—0—

Mezdno gibanje ru- darjev.

Dne 25. t. m. do 27. t. m. do pol 2. ure ponoči so trajala pogajanja glede mezdnih rudarskih delavcev trb. premogokopne družbe pod pred-

sedstvom pokrajinskega namestnika Hribarja. Pri pogajanjih so bile za- stopane vse organizacije po svojih delegatih in kot pooblaščenec vseh je funkcioniral s. E. Stefanovič.

Pogajanja so v začetku potekala mirno. Ali ko se je ugotovil ekssi- stenčni minimum in so prišle v de- bato družinska doklada in tržne cene se je debata jako zaostрила, ker se je postavila trb. družba in z njo tudi vlada na stališče, da se družinske doklade ne smejo povišati, temveč, da je v državnem smislu, da se dru- žinske doklade odpravijo. Vsi prote- sti in razlaganje od strani s. Stefanovi- ča, da so ravno družinske doklade velikanske važnosti v teh gospodar- sko še neurejenih razmerah, niso po- magali nič; od koga naj živijo števil- ne žene in otroci, ali ni v državnem interesu, da se skrbi tudi za otroke, od katerih ima ravno država največ- ji dobiček? Nastala so ostru prere- kanja in burni prizori. Pretilo se je s silo, namigavalo z aretacijami, vo- jaštvom itd. Delavski zastopniki so sicer protestirali, da nimajo z obema aretiranimi omladincema, pri ka- terih so baje našli pisma kompromi- tirajoče vsebine, ničesar za opraviti, ali teror se je le še poostiril.

Pod tem pritiskom so organiza- cije bile prisiljene sprejeti posredo- valni predlog vlade, da se družinske doklade ne povečajo in da se svota, za katero se bi imele te povečati vsteje delno v minimalne plače.

S. Stefanovič je proti temu vložil odločen protest, da on take pogodbe ne podpiše, kjer se ne skrbi tudi za družine, prepušča pa organizacijam, ki stoje pod pritiskom terorja prosto voljo.

Organizacije upoštevaloč reakci- jonarne prilike, v katerih se nahaja delavstvo in svojo nalogo, da imajo tudi v naprej veliko dolžnost skrbeti in ščititi trpinčeni proletariat so končno podpisale sledečo pogodbo:

1. Kategorije delavstva ostanejo iste, kot je to določeno od komisije z dne 19. januarja 1921.

Od 28. avgusta 1922 naprej velja- jo sledeče minimalne mezde:

Kategorija a) 92 kron;
kategorija b) 83 kron;
kategorija c) 70 kron;
kategorija d) 57 kron;

2. Nadalje ostanejo v veljavi: Osebna draginjska doklada 27 kron na storjeni siht, nabavni prispevki za delavstvo in družinske člane v dose- danji višini in dosedaj veljavne rod- binske draginjske doklade. Istotako stanarine.

3. Od 28. t. m. naprej se povišajo event. obstoječe višje stalne plače v istem razmerju, kakor so se povišale minimalne plače. Pred 29. julijem ob- stoječi akordi se povišajo za nadalj- nih 30 odstotkov (skupaj s poviškom od 29. julija 60 odstotkov).

4. Pred potekom vsakih dveh ra- čunskih period (4 štiri tedne) pokliče rudarsko glavarstvo v Ljubljani pra- vočasno zastopnike delavstva in družbe v svrhu določitve novih mini- malnih mezd na podlagi priložene ta- bele, ki tvori bistveni del pogodbe. Za toliko, kolikor se cene življenskih potrebščin zvišajo, oziroma znižajo. Če se potrebščine ne zvišajo ali ne znižajo za manj kot 5 odstotkov,

